

Asia: Talousvaliokunta tiistai 15.11.2022 klo 12.15 / HE 134/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle Laiksi Brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta ja siihen liittyviksi laeiksi ja väliaikaiseksi laiksi

Lausunnonantajan lausunto

Business Finland kiittää mahdollisuudesta saada kommentoida hallituksen esitystä eduskunnalle Laiksi Brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta sekä siihen liittyvästä väliaikaisesti muutettavasta Laista valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028. Tässä esityksessä esille nostettavat seikat ovat sellaisia, joita tulisi harkita huomioitavaksi lain perusteluissa.

Business Finland puoltaa hallituksen esitystä. Business Finland haluaa kuitenkin nostaa esille muutamia näkökulmia, joita tulisi ottaa huomioon. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja niiden myöntämä yrityksen kehittämisavustus on tarkoituksenmukainen väylä kanavoida Brexit-mukautusvaraus. Tuen kanavoiminen neljän ns. rakennerahasto-ELY-keskuksen kautta on valmiina oleva kanava eikä näin ollen tuen myöntämisessä tarvitse rakentaa uusia rakenteita. Valittujen neljän ELY-keskuksen toiminta ulottuu koko maahan ja näin ollen ne yritykset eivät ole epätasa-arvoisessa asemassa kyseisen tuen hakemisessa (viittaus lain perustelujen sivulle 16).

Elinkeinoelämän ja kansantalouden näkökulmasta olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista käyttää määräraha siten, ettei sille aseteta tiukkoja maantieteellisiä kiintiöitä. Toinen keskeinen huomio on, että määräraha tulisi käyttää erityisesti yritysten tutkimus- ja kansainvälistymisponnistelujen edistämiseen. Määrärahaa tulisi käyttää sellaiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan, joka loisi pk-yrityksille mahdollisuuksia toimia uusilla kansainvälisillä markkinoilla. Emme näe tarkoituksenmukaiseksi, että määrärahalla rahoitettaisiin yritysten investointeja Suomessa. Suunnattaessa määräraha pääasiassa kansainvälistymiseen, voisivat

markkinoita Brexitin myötä menettäneet yritykset löytää uusia markkinoita tuotteilleen. Pienten ja keskisuurten yritysten tutkimus- ja tuotekehitystyön tukeminen on tärkeää, jotta voitaisiin kehittää uusia kilpailukykyisiä tuotteita uusille markkinoille. Iso-Britanniaan alun perin suunnattuja tuotteita saattaa esimerkiksi olla tarpeen muokata siten, että ne soveltuvat uusille markkinoille.

ELY-keskuksia tulisi myös kannustaa ohjaamaan Brexit-mukautusvarausta saaneet yritykset tarvittaessa jatkopalveluiden pariin esimerkiksi Business Finlandiin tai Finnveraan. Ehdotammekin, että TEM ohjeistaessaan ELY-keskuksia määrärahan käytöstä, ottaisivat käyttöön seurantamittarin sen seuraamiseksi, kuinka moni Brexitistä johtuvaa kehittämisavustusta saanut yritys ohjautuu tämän jälkeen Business Finlandin tai Finnveran tarjoamien palveluiden piiriin.

Harri Laajarinne

Yksikön johtaja, Rahoituspalvelut -palvelualue

Innovaatiorahoituskeskus Business Finland